

§ 84

Eläintarhantie 14:ssa sijaitsevan Eläintarhan huvilan residenssikäytön raportti

HEL 2023-006362 T 10 01 03

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti merkitä tiedoksi HIAP ry:n selvityksen koskien huvilan käyttöä käyttöoikeussopimuksen aikana vuosina 2019–2023.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Silja Nummi, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 38995
silja.nummi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Käyttöoikeussopimus 2019-2013 Eläintarhan huvilan residenssitoiminta
- 2 Eläintarhan huvilan residenssikäyttöä koskevat raportit (HIAP ry)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Esittelijä on pöydällepanon aikana muuttanut päätösehdotusta ja esittelijän perusteluita. Residenssitoiminnan edellytyksiin Eläintarhan huvilassa on edellisen esityksen valmistelun jälkeen saatu uutta tietoa.

Eläintarhan huvila on vuonna 1889 valmistunut huvilarakennus, jossa on ollut taiteilijaresidenssitoimintaa vuodesta 1998 lähtien. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valitsi 8.5.2018 selvityksen, markkinakartoituksen ja kilpailutuksen perusteella siirtymisen omatuotantoisesta residenssitoiminnasta palveluntuottajamalliin. Palvelujen tuottajaksi valikoitui Helsinki International Artist Programme (HIAP ry).

HIAP ry sai vuosiksi 2019–2023 käyttöoikeussopimuksella Huvilan tilat residenssikäyttöön siten, että kaupungin kulttuuripalvelut vastasi tilojen vuokrakustannuksista. Toimijan ja kaupungin väliseen käyttöoikeus-

pimukseen kirjattiin residenssitoiminnan tavoitteet ja residenssitoiminnan tuottamiseen liittyvät vastikkeet.

Järjestelyn tavoitteena oli edistää vapaan taidekentän olosuhteita. Eläintarhan taiteilijaresidenssin tuli tarjota avoimeen hakuun ja julkisiin kriteereihin perustuen Helsingin taide-elämän ja taiteilijoiden käyttöön lyhytaikaista residenssitilaa.

Residenssitoiminnan keskeytyminen

Helmikuussa 2023 Eläintarhan huvilan vedentulo keskeytyi, kun kiinteistöön tuleva vesiputki rikkoutui. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY sulki tonttijohdon vuodosta johtuen. Veden tulon turvaamiseksi kaupunkiympäristön toimiala tilasi paikalle vesikontin. Vesi jaettiin ikkunan kautta sisälle letkulla, joka oli kiinnitetty huvilan vesiputkistoon. Tilapäisveden järjestämisen lisäkustannus kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle on merkittävä.

Vesilinjan katkeamisesta syntyneestä merkittävästä haitasta ja käyttöveden lisäkustannuksista johtuen Eläintarhan huvilan residenssikäyttö keskeytettiin 14.4.2023.

Putkirikon aiheuttamasta yllättävästä ja ennakoimattomasta muutoksesta johtuen palvelun päällikkö päätti, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala osallistuu huvilaan majoittuvien taiteilijoiden korvaavien majoitustilojen kustannuksiin aikavälillä 15.4.–31.5.2023. HIAP ry toimitti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle laskelman korvaavista majoitustiloista aiheutuvista kustannuksista arvoltaan 20 048 euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esitti vuokranmaksuvelvoitteensa määräaikaista poistamista kaupunkiympäristön toimialalle 4.4.2023. Perusteena keskeytykselle oli vesiliittymän vaurion korjaaminen sekä väliaikaisten järjestelyjen kustannukset. Vuokranmaksu keskeytettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta vesiliittymän kuntoon saamisen ajaksi 15.4.2023 alkaen. Toiminnan keskeytys jatkuu edelleen. Huvilan vuosivuokran taso on vuonna 2023 yhteensä 97 609,68 euroa sisältäen käytön ja ylläpidon. Vuoden kokonaisvuokra täsmentyy edelleen, kun vuokranmaksun keskeytymisen vaikutus on kokonaisuudessaan tiedossa.

HIAP ry:n toiminnan arviointia

HIAP ry on järjestänyt Eläintarhan huvilan residenssitoiminnan muun toimintansa osana 1.1.2019 alkaen. Käyttöoikeussopimuksen 16.10.2018, § 198 mukaisesti HIAP ry sai käyttöoikeuden Eläintarhan huvilaan sopimuksen liitetyn vastuutaulukon mukaisesti sopimuskaudeksi 1.1.2019–31.12.2023. HIAP ry on sopimuskauden aikana tilas-

toinut toimintaansa liittyviä tietoja ja raportoinut toiminnastaan säännöllisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle.

Yhteistyösopimuksessa taiteilijaresidenssitoimintaa koskeviksi toiminnan tavoitteiksi on kirjattu ammattimainen residenssitoiminta sekä vapaan kentän toimijoiden osallisuuden kehittäminen helsinkiläisissä kulttuuripalveluissa. Toimitettujen raporttien perusteella taiteilijaresidenssitoiminta Eläintarhan huvilassa on täyttänyt ammattimaisuuden kriteerit. Yhteistyö on edistänyt myös taidekentän toimijoiden osallisuutta Helsingin kulttuuripalveluiden kehittämisessä HIAP ry:n vastatessa toiminnasta ja sen kehittämisestä. Seurannan perusteella huvilan käyttöaste on pysynyt kohtuullisena koko sopimuskauden koronapandemian vaikutuksista huolimatta.

Sopimuskaudella Eläintarhan huvilassa toteutui yhteensä 442 residenssiä ja residenssvieraita saapui 46 eri maasta. Kansainvälinen residenssitoiminta laajeni myös kotimaisiin tuotantoresidensseihin suomalaisten taiteilijoiden muodostaessa suurimman vierailijaryhmän. Vierailijat ovat edustaneet monipuolisesti eri taiteenaloja. Yhteistyö eri kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien ja organisaatioiden kanssa on ollut vilkasta. Eläintarhan huvilan toimintaa on avattu jossain määrin myös kaupunkilaisille yleisölle avoimissa tapahtumissa.

Toimitettujen raporttien perustella HIAP ry:n taloutta ja kirjanpitoa on hoidettu asianmukaisesti. Sopimuksessa tavoitteeksi asetettiin, että taiteilijaresidenssitoiminnan toimintatuotot kattaisivat sen operatiiviset kulut. Tämä tavoite toteutui vuonna 2022, mutta ei muina vuosina täysimääräisesti. Residenssien hinnoittelu pysyi tavoitteen mukaisesti kohtuullisella tasolla. HIAP ry vastasi sille sopimuksen mukaan kuuluvista kiinteistöä ja residenssitoimintaa koskevista velvoitteista. Sopimuksen mukaisesti HIAP ry myös tehosti tilojen käyttöä vuokraamalla huvilan alakerran toimistohuoneen festivaalitoimintaan vuoden 2019 elokuusta lähtien.

Yllä esitetyn arvion ja liitteiden (2) mukaan HIAP ry:n toiminta on täytännyt sille asetetut edellytykset ja tavoitteet.

Tilanteen arviointia

Taiteilijaresidenssitoiminnan äkillinen ja yllättävä keskeytyminen johti siihen, että yhteistyössä residenssipalvelun tuottaja HIAP ry:n kanssa käyttöoikeussopimuskauden lopulle (31.12.2023 saakka) sovittiin residenssitoiminnan tilapäisjärjestely.

Toiminnan keskeytymiseen, korjauskustannusten määrään sekä korjausaikatauluihin liittyviin epävarmuustekijöihin on edellisen esityksen jälkeen saatu selvyyttä. Tämän vuoksi voidaan riittävällä varmuudella

pitää lähtökohtana sitä, että rakennuksen nyt käsillä olevat korjaustyöt saadaan tehtyä nopeasti ja sellaisin kohtuullisin kustannuksin, jotka mahtuvat toimialan budjettisuunnittelun kehykseen. Näin tämä keskeinen tiloista luopumisen harkintaan vaikuttanut tekijä ei enää ole ajan-kohtainen.

Nyt keskeytynyt HIAP ry:n toiminta voi siis palata käyttöoikeussopimuksen loppuajaksi eli 31.12.2023 saakka huvilalle, mikäli korjaustyöt sen mahdollistavat.

Toiminnan keskeytyksen lisäksi viisivuotinen käyttöoikeussopimus loppuu 31.12.2023. Nyt keskeytynyt HIAP ry:n toiminta voi palata syksyksi huvilalle, mikäli korjaustyöt sen mahdollistavat.

Taiteen residenssitoiminta on kaupungin näkökulmasta arvokasta ja tärkeää. Helsinki haluaa jatkossakin mahdollistaa taiteen tekemistä ja kokemista tukemalla residenssitoimintaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tulee kilpailuttamaan tilan käyttöoikeussopimuksen taiteilijaresidenssitoimintaan ensi tilassa. Koska nyt voimassa oleva käyttöoikeussopimuskausi päättyy 31.12.2023 Kaavailuissa on kolmivuotisen sopimuksen tekeminen. Tulevan residenssitoiminnan pituuteen vaikuttaa se, että rakennuksen mahdollisista tulevista korjauksista ei ole pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmaa. Myös residenssitoiminnan tilanteesta, tarpeista ja kokonakuvasta Helsingissä tarvitaan ajantasaista tietoa.

On myös hyvä ottaa huomioon, että Eläintarhan huvilan tilat rajoittavat kilpailutukseen osallistuvien moninaisuutta sitomalla tuen Eläintarhan kiinteistöön, johon Hiap ry on räätälöinyt oman residenssitoimintansa.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Silja Nummi, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 38995
silja.nummi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Käyttöoikeussopimus 2019-2013 Eläintarhan huvilan residenssitoiminta
- 2 Eläintarhan huvilan residenssikäyttöä koskevat raportit (HIAP ry)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

06.06.2023

Asia/11

Kaupunkiympäristön toimiala
KUVA Tilapalvelut

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 23.05.2023 § 71